

Köszöntelek Benneteket Nagyböjt 5. vasárnapjának estéjén: **Béke legyen veletek!**

Ma egy olyan jézusi történetről hallunk, melyet legalább 300 évig kihagytak az evangéliumokból, és csak a negyedik században került be a kanonikus könyvek közül a János evangéliumba. **Ez a házasságtörő asszony** története.

A házasság, a párkapcsolat ellen sokféleképpen véthetünk. Ezért vizsgáljuk meg lelkiismeretünket és **bánjuk meg** vétkeinket... Szeressen minket a mindent adó Isten, bocsássa meg bűneinket, és vezessen bennünket a hűséges szeretet útján.

Ének: Kyrie...

Imádkozzunk! Istenünk, aki hűséges és megbocsátó Isten vagy, és ennek mintájára teremtettél minket, add, hogy ezt a mintát tudjuk követni életünkben, aki élsz és szeretsz örökkön örökké.

Evangélium (Jn 8,1-11)

Jézus kiment az Olajfák hegyére, majd kora reggel újra megjelent a templomban. A nép köré sereglett, s ő leült és tanította őket. Az írástudók és a farizeusok egy házasságtörésen ért asszonyt vittek eléje. Odaállították középre, és így szóltak hozzá: „Mester, ezt az asszonyt röviddel ezelőtt házasságtörésen érték. Mózes azt parancsolta a törvényben, hogy az ilyet meg kell kövezni. Hát te mit mondasz?” Ezt azért kérdezték, hogy próbára tegyék, s vádolhassák. Jézus lehajolt, és az ujjával írni kezdett a földön. De tovább faggatták, azért fölegyenesedett, és azt mondta nekik: „Az vesse rá az első követ, aki büntelen közületek!” Aztán újra lehajolt, s tovább írt a földön, ők meg ennek hallatára eloldalogtak, egyikük a másik után, kezdve a véneken, s csak Jézus maradt ott a középütt álló asszonnyal. Jézus fölegyenesedett és megszólította: „Asszony, hova lettek? Senki sem ítélte el?” „Senki, Uram” – felelte az asszony. Erre Jézus azt mondta neki: „Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél!”

Giovanni Battista Pittoni: Krisztus és a házasságtörő asszony (1730–1740)

A történet alapvetően a **nőről és a férfiről** szól, a nő és férfi kapcsolatáról. És persze minden másról. Miről?

1) Paráznaság és házasságtörés

Első hallásra a **Tízparancs** egyik parancsolatára gondolhatunk. A **hatodik** (más felosztásban a hetedik) parancs: mely téves fordításban így szól: **Ne paráználkodj!** Csakhogy Mózes kőtábláján nem ez szerepelt, hanem az eredeti mondat: **Ne törj házasságot!**

Kérdezhetjük, hogy mi a különbség a paráznaság és a házasságtörés között? A **paráznaság** – a többek között – szexuális kapcsolat két fél között, akik nem élnek házasságban. A katolikus egyházi tanítás szerint **házasságtörés**: egy házasságban élő házaspár szexuális kapcsolata egy másik személlyel, aki nem a törvényes házastársa.

Mózes törvénye tehát nem a paráznaságról szól, hanem a házasságtörésről, vagyis arról, hogy valaki a házassági szerződésben rejlő szexuális hűséget megszegi, mely **halálbüntetéssel** járt. Kezdetben a halálbüntetés mindkét félre vonatkozott, a férfire is, de később csak

a nőt büntették halállal a házasságtörés bűne miatt. A parancs a halálnemet illetően a **nyilvános ítékezés** és azt követő **megkövezés** volt.

A házasság felbontása, a **válás** tulajdonképpen a házasság széttörése, de Mózes törvénye ebben nagyon engedékeny volt, persze csak a férfiakat illetően. Ugyanis a férfi elbocsáthatta a feleségét bármilyen apró okból is: egy **válólévéllal**.

Jézus álláspontja szigorúbb, mint Mózesé, mert a válást Jézus mindkét fél részéről házasságtörésnek tartotta (Mt 5,32).

2) Háttérben a vallás és politika

Mielőtt a történetre térnénk, érdemes arra a kérdésre is válaszolnunk, hogy mi másról is szól még ez a történet, a házasságtörésen kívül.

Úgy gondolnánk, hogy a történet középpontjában a szerencsétlen **asszony** áll a maga bűnével, de egyáltalán nem így van. Ő lényegében csak egy áldozat, a vallási és politikai játszmázók áldozata.

Miről van szó? A háttérben ott a templomtérén adáz harc folyik. **Szellemi harc** a vezető hatalmi pozícióért. A Szinédrium, a vallási és politikai vezetők veszélyeztetve érzik magukat Jézus népszerűsége miatt, ezért összefognak, hogy egy veszélyes riválist a nép előtt lehetlenné tegyenek. Ezért megrendeznek egy jól kitervelt színjátékot.

Az erkölcsösözök Jézus elé cibálnak egy házasságtörésen ért nőt, és Mózes törvényére hivatkozva, egy nagy **jogi ügyletet** kreálnak belőle a templomudvaron, melynek kimenetele egy ember halála. A nagy ügy nem az számukra, hogy egy nőt rajtakaptak, és a törvény nevében megölik, hanem hogy **Jézust rajtaveszítsék**: Ha elítéled ezt a nőt, magaddal kerülsz szembe, de még rómaiakkal is, akik a halálos ítélethozatalt maguknak tartják fön. Ha véded ezt az asszonyt, akkor Mózes törvényét veszed semmibe és törvénytörő vagy, ezért majd téged ítélnék halálra. Csapda ez a javából!

Tehát Jézus padlóra küldése az igazi cél, hogy időben, még a népfelkelés előtt ezt a Népámítót, az új Messiást, a zsidó Királyt valahogy lejárassák, hiteltelenné és nevetségessé tegyék, a népet pedig megtartsák a maguk oldalán.

3) Előtérben a nő

A háttérben tehát a vallási és politikai játszma, **előtérbe állítva pedig ott a nő**. Ez egy jellegzetes „**nőtörténet**”. A nő nem alanya, cselekvője a történetnek, hanem tárgya és eszköze csupán. Eszköz a férfiuralom kezében, akit a **hatalom eszközzé** alacsonyít a „**magasabb célok**”, a vallás és politika érdekében.

A **bűnös nő** tehát ott áll központba állítva, remegve, halálra váltan, mint egy vágóhídra vonszolt állat, némán, de úgy, mint akinek nincs beleszólása a „nagyok” dolgaiba.

Nem tudhatunk a **nőről semmit, a bűnén kívül**. Nem tudhatjuk, hogy miért ment bele a házasságtörésbe. Nem tudjuk ki a férje. Nem tudjuk, hogy egy élő kapcsolatból lépett ki, vagy egy megromlott és elviselhetetlen zsarnoki kiszolgáltatottságból menekült. Azt sem tudjuk, hogy megbánta-e tettét? Csak azt tudjuk, hogy ott áll némán, vérszomjas bírái előtt.

Mai eszünkkel azt kérdezhetjük, hogy miért nem szól, miért nem kiabál, miért nem könyörög legalább, hiszen az életéről van szó, és egy iszonyatos gyilkosságról.

4) A jog és az irgalom

Az áldozat hallgat, és kezdetben úgy tűnik, hogy senki sincs mellette. Senki, hiszen a csodált **Mester is hallgat**. Egyetlen szót sem szól hozzá. Ő is csak a hatalom embereivel tárgyal. Lehajol, és a **porba írogat**. Valami választ ír a farizeusok és írástudók kérdésére? Nekik írogat, mert a nő nem tud írni. A nő nem írástudó.

Végre felegyenesedik, de még mindig a farizeusokhoz beszél, a **bíráihoz**. A remegő asszony csak lassan fogja fel, szavakba nem is tudja foglalni, csak ösztönösen érzi, hogy amit Jézus tesz, az valószínűleg mellette szól.

A bírákban felmerülhetne közben, hogy Mózes kőtáblára írta a törvényt, ez a magát prófétának tartó szektavezér itt a porba ír. Nem gondolták, de mi tudhatjuk már, hogy a kőbe vésett paragrafusok, a **törvény** kegyetlenségének világából most radikális **váltás** következik az új törvény, az **irgalom** és megbocsátás szabad világa felé.

Jézus végre felegyenesedik és elmondja a világ leghatásosabb védőbeszédét, egy mondatot, mely így hangzik: „**Aki bűn nélkül van közületek, az vesse rá az első követ!**”

Aztán újra lehajol és tovább ír. A bírák pedig jobbnak látják nem megvárni, míg ez az ember képes a nép előtt leírni az ő bűneiket. Inkább lassan eloldalognak. (Dicséretükre legyen mondva!).

És ekkor fordul a **Mester** az asszonyhoz: „**Asszony, hol vannak a bíráid? Senki sem ítélte el téged?**” Az **asszony** halkán csak annyit mond: „**Senki, Uram!**” Közben nézi a megmentőjét, hogy ő mit fog tenni. És az a Jézus, aki nyilvánvalóan nem pártolója a házasságtörésnek, kijelenti: „**Én sem ítéllek el!**” Egyesek véleménye szerint még azt sem mondta, hogy „**többé ne vétkezzél!**” A köveknél és fenyegetésnél fontosabb számára az **irgalom!**

5) Az evangéliumszerkesztők

Még a bevezetőben említett **kanonizálási témához** térnék vissza. Mi az oka annak, hogy a hivatalos kánon szerkesztői csak a 4. század elején fogadták el kanonikusnak ezt a drámai történetet?

Magyarázat lehet a **férfiuralom** érvényesülése már a kereszténység első századaiban. Netán a férfiek azon féltelme, hogy Jézus példája szabad utat enged a feleségeknek a hűtlenségre.

Ennél azonban súlyosabb a helyzet. Egy olyan vallásban, ahol **Mózes Istene** az Isten, „*aki él és uralkodik*”, és büntet, megtorol minden vétket, nehezen cserélhető le egy mindent megbocsátó, büntetni képtelen „**Apuka Istenre**”. Aki nem szab feltételt a megbocsátásra, a bűn után pedig nem ró ki büntetést a bűnösre.

Ez a történet olyan fényesen képviseli Jézus tanításának lényegét, hogy az **új egyházi hatalom** képviselői úgy látják, hogy tilos beengedni ezt a **szemléletet** a most kiépülő keresztény egyház teológiájába és főleg a morálisába. Tilos, mert akkor nincs többé uralom, se férfiuralom, se más, akkor kezd összeomlani a **hierarchikus** rendszer. Sajnos arra nem gondolnak, hogy csak így volna lehetséges, hogy létrejöhessen a **testvéri társadalom**, a szeretetközösség, magyarul az **Isten Ország**a a földön. A baj csak az, hogy a **kánonba kerüléssel** sem történt meg a *jézusi fordulat*, mert erősebb volt egy másik: az ún. **konstantini fordulat**.

--- **Testvéreim!** Befejezésül **Mel Gibson** brutális [Passióját](#) idézem. A filmben Jézus egy kört rajzol a házasságtörő asszony köré. A körön belül csak ő és az asszony van, kívül pedig az ítélkező tömeg. Ha van **nagybőjti feladat** számunkra, akkor nem tudok fontosabbat elgondolni, mint azt, hogy mi Jézussal együtt mindig a körön belül legyünk!

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2025. április 6-án a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]